

ERORILE DIN MACHETA GRAFICĂ PENTRU INDUSTRIA POLIGRAFICĂ - ÎNTRE CERINȚE ȘI REALITATE

Andreea ANDRONIC^{1*}, Ananta IARUȘEVSCI¹

¹Departamentul Design Industrial și de Prods, grupa DTP-201, Facultatea de Design, UTM, Chișinău, Republica Moldova

*Autorul corespondent: Andronic, Andreea, andreea.andronic@dtpp.utm.md

Coordonator științific: Lucia Adascalita, l.u.,
Departamentul Design Industrial și de Prods, Facultatea de Design

Rezumat: Această cercetare are drept scop punerea în evidență a erorilor frecvent întâlnite în machetele grafice și cerințelor impuse acestora, având la bază un studiu de caz efectuat în baza a 15 machete grafice ale clienților companiei Bons Offices S.R.L. Machetarea corectă e esențială pentru un produs tipografic calitativ, deci informațiile identificate oferă posibilitatea de a evita aceste erori de către creatorii de machete grafice.

Cuvinte cheie: machetă grafică, erori, font-uri, bleed, culori Pantone.

1. Introducere

Pentru un produs tipografic final calitativ este esențială o machetă grafică calitativă. Macheta grafică este o schemă obligatorie de aranjare a textului, imaginilor și graficii pentru tipărirea ulterioară, fiind supusă anumitor cerințe [2, 5, 6]. În rezultatul trimiterii unor fișiere ce nu sunt pregătite corespunzător cerințelor specifice este posibil ca produsul rezultat să nu fie cum sa așteptat și poate duce la timp pierdut, costuri suplimentare sau imposibilitatea de a avea produsele în termenul de timp alocat inițial. Indiferent de softul de grafică utilizat, este necesar să se urmărească specificațiile tehnice pentru generarea fișierului pentru tipar. Dacă după primirea fișierului și obținerea de la client a bunului de tipar se constată greșeli de ortografie, paginatie, aranjare în pagină, formatare text, culori, etc, iar comanda este deja în stadiul de producție, costurile pentru refacerea materialelor sau imposibilitatea de a putea finaliza comanda în timpul comunicat sunt suportate de client.

2. Materiale și metodă de analiză

Această cercetare are la bază un studiu de caz efectuat pe 15 machete grafice ale clienților companiei Bons Offices S.R.L. Metodele de analiză implicate sunt observația și prelucrarea informației, cele care au favorizat înțelegerea caracteristicilor specifice fiecărei erori. Informațiile identificate oferă posibilitatea de a evidenția cele mai frecvent întâlnite erori pentru evitarea ulterioară a acestora de către creatorii de machete grafice.

3. Erorile frecvent întâlnite în macheta grafică

Erorile ce au fost identificate în timpul analizei machetelor grafice pot fi împărțite în 4 grupuri de erori: fișier (bleed-urile greșite / absente; tipul fișierului; paginatie și numărul de pagini incorect; cuțit incorect; aranjarea greșită în pagină; fișier prea greu; lipsa link-urilor), grafică (imagini necalitative; iluzii optice), culori (convertirea din RGB în CMYK; Pantone; negrul), text (font-urile; overprint; lipsa diacriticilor), figura 1, Acestea au o frecvență de apariție diferită (figura 2).

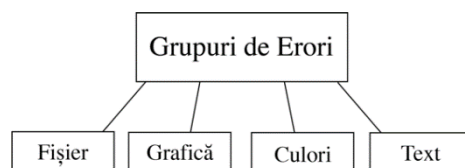

Figura 1. Grupuri de erori frecvent întâlnite în machetele grafice

Tabelul 1.

Caracteristicile erorilor identificate și recomandări în vederea evitării apariției acestora

Nr.	Denumirea erorilor	Caracteristici	Recomandări
1	Lipsa diacriticilor	Necesită citirea și corectarea întregului text (tipăriturile cu mult text, cum ar fi edițiile de carte, necesită mult timp pentru corectare).	Trimiterea textului fără greșeli de punctuație sau gramaticale și cu diacritice pentru a nu încetini procesul de verificare a fișierului machetă.
2	Overprint	În cazul în care culorile diferite se suprapun (cu overprint) pot apărea nuanțe combinate din acele culori, în lipsa overprint-ului se poate face înregistrarea greșită (lacune între culori) [4].	Se folosește pentru a ajuta la înregistrare (împiedică apariția spațiilor între zonele negre și cele colorate ale tipăriturii), sau dacă se doresc efecte de cerneală suprapusă. Utilizarea Overprint Preview pentru vizualizarea modului în care se vor imprima culorile.
3	Font-urile	Font-uri descărcate din internet, fără licență, fără anumite simboluri și cifre. Mărimea font-ului uneori este micșorată în favoarea păstrării informației [4].	Fonturile trebuie să fie convertite la curbe sau incluse în document (embed), sau trimise aparte într-un ZIP. E de droit să se evitate fonturile mici, sub 10 pt.
4	Imagini necalitative	Folosirea imaginilor necalitative, nu „curățate”/prelucrate bine de watermark, folosirea diagramelor luate din word sau imagini introduse în word (de unde rezultă calitatea proastă), imagini cu contrast prea mare sau prea întunecate, fără licență, logouri trimise ca .png sau .jpg, necalitative și necesită redactare [4].	Nu se recomandă utilizarea rezoluției mai mici de 300 dpi (duce la pierderea calității), de asemenea nu se recomandă nici rezoluției mai mari de 300 dpi (nu se obține o calitate mai bună, dar mărimea fișierului crește inutil). Este preferabil ca elementele grafice importante (logo, siglă) să fie de tip vectorial. Se recomandă să se trimită un singur fișier ZIP conținând toate componentele necesare.
5	Iluzii optice	Aceeași culoare pe fundal închis arată mai luminoasă, iar pe fundalul deschis invers, ducând în eroare designerii.	Alegerea unui fundal uniform pentru a evita acest tip de eroare.
6	Bleed-urile greșite / absente	Lipsa bleed-urilor și setarea lor greșită (acesta fiind prea mic sau pus pe interior la cotor în broșurii, reviste, și altele, sau setat alb), duce la așa erori ca margini albe după tăierea tipăriturii și spațiu alb la cotorul edițiilor ca broșuri, reviste și altele [4].	Fundalul layout-ului trebuie să acopere în întregime bleed-ul (acesta trebuie să depășească conturul finit cu min. 3 mm). În caz că bleed-ul lipsește rare ori se reușește ca acesta să fie făcut cu ajutorul unui plug-in în Adobe Reader – PitStop.
7	Tipul fișierului	Nu se acceptă fișiere editate în aplicații nespecializate și care sunt destinate pentru alte medii (Microsoft Office, Microsoft Publisher, Dreamweaver, etc.), deoarece multe dintre regulile de machetare vor fi încălcate (gestionarea culorilor și a profilelor de culoare, crearea bleed-ului, controlul rezoluției imaginilor, etc.).	Tipurile de fișiere acceptate pentru print sunt: CorelDRAW (.cdr), Adobe Illustrator(.ai), Adobe InDesign (.indd sau .idml), Encapsulated PostScript (.eps), Tag Image File Format (.tiff), Jpeg (.jpg), Adobe Portable Document Format (.pdf) [1, 3].
8	Cuțit incorect	Schimbarea formatului ambalajului după ce cuțitul a fost făcut duce la suprapunerea incorectă a cuțitului pe laturile ambalajului, în așa caz trebuie de retipărit tot tirajul.	Schița de tăiere trebuie să fie în raport cu toate elementele machetei. Cuțitul se face după fișierul gata și dimensiunile nu mai pot fi schimbate, dacă e nevoie de alte mărimi trebuie de anunțat, pentru a face alt cuțit.
9	Aranjarea greșită în pagină	Amplasarea informației prea aproape de margini (se întâlnește des la cărțile de vizită), lipsa spațiului pentru spirală, lipsa spațiului pentru șanțul de articulație.	Să se țină cont de limita de siguranță (pentru a evita tăierea elementelor grafice importante sau a textului). Se va avea în vedere ca nici un obiect semnificativ din layout (blocuri de text, obiecte grafice etc.) să nu fie plasate la o distanță mai mică de 2 mm față de marginile de tăiere, fâlțuire, biguire. În funcție de tipul și complexitatea lucrării această distanță poate ajunge la 10 mm.

Nr.	Denumirea erorilor	Caracteristici	Recomandări
10	Paginația/ numărul paginii este incorect	Amplasarea coloncifrei greșit sau coloncifră greșită duce la probleme de înțelegere a ordinii paginilor, dacă această greșeală nu este observată la timp trebuie de retipărit tirajul. Numărul de pagini incorect a edițiilor de carte duce la pagini goale.	Verificarea paginației și amplasării corecte a coloncifrei înainte de trimiterea fișierului. Numărul de pagini trebuie să se împartă la 4, 8, 16, în caz contrar la tipărire vor rămâne pagini goale.
11	Fișier prea greu	În caz că există elemente nefolosite sau lăsate în afara unui design gata de imprimare, acestea sunt la fel trimise, determinând astfel creșterea dimensiunii totale a fișierului. De asemenea folosirea a o mulțime de vectori poate aduce la creșterea dimensiunii fișierului.	Orice elemente care nu sunt destinate imprimării trebuie șterse de către designer. În cazul numărului mare de vectori, grafica se exportă ca .tiff și apoi plasată în machetă.
12	Lipsa link-urilor	Din cauza lipsei link-urilor apar problemele de stare a imaginilor, deplasarea imaginilor în machetă și împiedicarea ieșirii imaginilor împreună cu restul documentului.	Este esențial să se verifice link-urile, dacă o imagine nu este legată corect, documentul va întâmpina probleme. După ce link-urile au fost actualizate, se verifică imaginile pentru a se asigura că acestea se află în pozițiile lor originale.
13	Convertirea din RGB în CMYK	Dacă culorile nu sunt în CMYK acestea sunt convertite automat în acest format iar în urma conversiei pot apărea diferențe față de culoarea originală [4].	Se recomandă realizarea conversei în Photoshop pe un monitor calibrat corespunzător. Profilele de culoare, rezoluția monitorului, calibrarea sunt diferite, pe ecrane diferite, aceeași imagine este, de obicei, diferită.
14	Negrul	Negrul format din cele 4 culori CMYK este mai intens, dar se consumă mai multă cerneală, iar din cauză că se creează exces de cerneală foile pot să se lipească între ele, de asemenea culorile pot să nu se suprapună corect.	La imprimarea culorii negre trebuie să se folosească doar cerneala Black din CMYK, astfel în machetă trebuie să fie: C 0%, M 0%, Y 0% și K 100% [4].
15	Culorile Pantone	Dacă se folosește modelul de culoare CMYK, culoarea tipărită va fi întotdeauna diferită, deoarece se amestecă 4 culori și nu se poate amesteca exact în aceeași proporție de fiecare dată.	Dacă este nevoie de o potrivire exactă a culorilor, trebuie să se folosească culori Pantone. Numai atunci va fi garanția că toate tirajele la orice tipografie și în orice moment vor avea întotdeauna aceeași culoare.

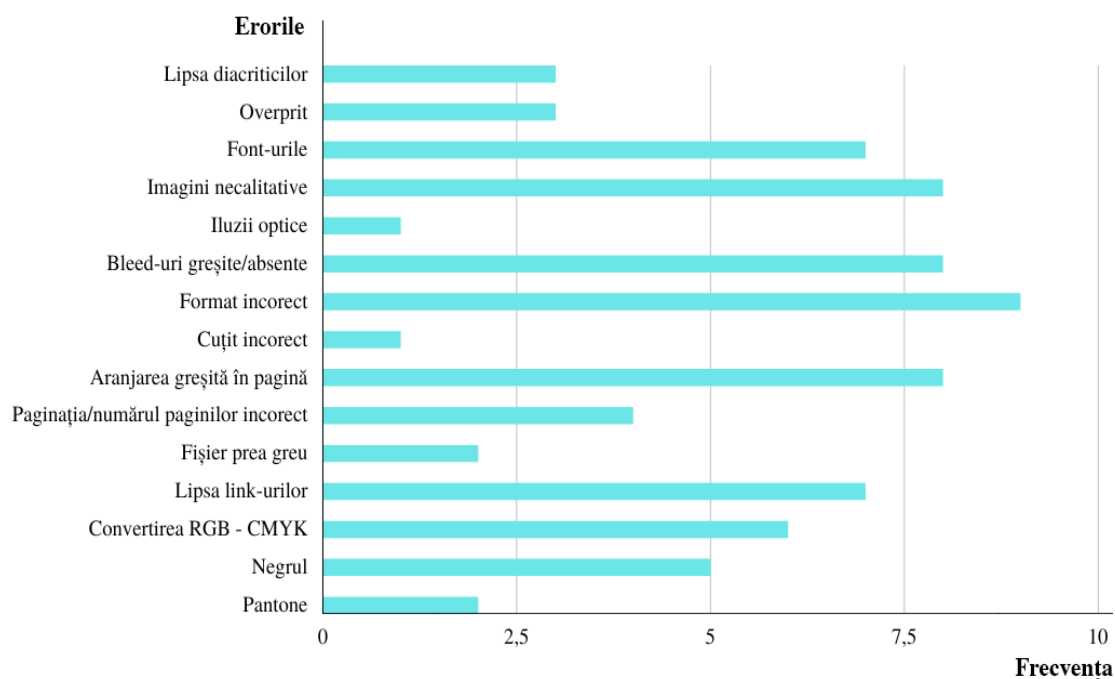

Figura 2. Frecvența prezenței anumitor erori în machetele grafice

Prezentarea grafică a erorilor identificate în machetele grafice

		
Paginație incorectă a două pagini consecutive		Imagine cu rezoluți scăzută
		
Ilustrație cu prezența watermark-ului, prelucrată insuficient	Logo-uri în format .jpg, .png	Modificarea culorii după convertirea din RGB în CMYK
		
Iluzie optică cromatică	Micșorarea dimensiunii fișierului prin convertirea din vector în .tif	

Concluzii

Analizând erorile specifice mai multor machete grafice concluzionăm că majoritatea dintre acestea conțin minim o eroare. Între cerințe și realitate e o diferență foarte mare și aceasta e cauzată de faptul că multe dintre cerințele de machetare nu sunt cunoscute sau sunt omise. Însă pentru realizarea un produs final calitativ, din punct de vedere tipografic, este esențială realizarea unei machete calitative conform tuturor rigorilor.

Bibliografie

1. Chuck Gehman. *Print Production Workflow*. MacHouse, Moscova 2004. pp. 161-175;
2. Scobioală V., Nastas V. *Procese Editoriale*. Note de curs, partea I. U.T.M, Chișinău 2008. p. 99
3. Болотов В.А. *Издательства в процессе перемен*. Сборник. Логос, Москва 1999. Стр. 123в
4. Adriana Gabriela Chiorăscu, Emilia Bălan. Implementarea standardelor PDF X - Managementul de culoare pentru procesul de tipărire [online] [accesat: 09.03.2023] Disponibil: http://www.imst.pub.ro/Upload/Studenti/SSS_2016/lucrarile_sesiunii_stud_2016/L05_Balan_Emiliana.pdf
5. *Dictionar termeni poligrafici* [online] [accesat: 09.03.2023] Disponibil: <https://www.tipoghid.ro/dictionar-termeni-poligrafici/>
6. *Cerințe tehnice pentru fișierele uploadate de dumneavoastră* [online] [accesat: 09.03.2023] Disponibil: <https://centruprintare.ro/cerinte-tehnice/>